

🌸🌿 การสังเกตพฤติกรรม 🌿🌸

ความหมายของการสังเกตพฤติกรรม

การสังเกตเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของสิ่งที่เราต้องการศึกษาอาจเป็น บุคคล สิ่งแวดล้อม หรือวัตถุต่างๆ โดยการใช้ประสาทสัมผัส ทางตา และหู ในการติดตามเฝ้าดูคุณลักษณะและพฤติกรรมของบุคคลตามสภาพจริงที่มีความเหมาะสม

การสังเกตพฤติกรรมเด็กปฐมวัย คือ วิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงที่มีความเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ สติปัญญา เป็นวิธีการที่ใช้ในการศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับเด็ก ด้วยการเฝ้าดูพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกตามธรรมชาติ รวบรวมข้อมูลด้วยการจดบันทึกลงในแบบฟอร์มเพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นในการเตรียมสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก

ความสำคัญของการสังเกตพฤติกรรม

ความสำคัญของการสังเกตพฤติกรรม

การสังเกตรวมถึงต่อหน้าและแอบดู ใช้ได้ทั้งในลักษณะที่เป็นระบบและไม่เป็นระบบ ในเด็กทุกเพศทุกวัย สามารถสังเกตได้ทั้งตัวเด็กและจะใช้เวลานานติดต่อกันเท่าใดก็ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับปฐมวัย วิธีการสังเกตจะใช้บ่อยที่สุด ดังนั้นการที่ครูปฐมวัยจำเป็นต้องใช้วิธีการสังเกตในการประเมินผลพฤติกรรมของเด็กเป็นสำคัญ

การประเมินผลพฤติกรรมของเด็กเป็นสำคัญมีเหตุผลดังนี้คือ

- 1.อายุ เด็กวัย 4-6ปี เป็นวัยที่แสดงออกด้านอารมณ์ที่แท้จริง ไม่ได้เสแสร้งจึงไม่จำเป็นต้องใช้วิธีการวัดที่ยุ่งยากกว่าการสังเกต
- 2.ลักษณะพฤติกรรม จะวัดพฤติกรรมเด็กจะวัดพฤติกรรมเฉพาะวันที่ทำการวัดไม่ได้ แต่ต้องวัดเป็นประจำทุกวัน และครูสอนเท่านั้นที่จะมีความเข้าใจถ่องแท้ถึงพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกมาได้ดี
- 3.การแสดงออกของพฤติกรรม การสังเกตจะทำให้ได้รายละเอียดของพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกมาก่อนข้างมากและเป็นจริง

จุดมุ่งหมายของการสังเกตพฤติกรรม

การสังเกตเป็นวิธีการวัดที่ตรงที่สุดเป็นวิธีการประเมินที่เหมาะสมสำหรับการเรียนการสอน และพัฒนาการเด็กปฐมวัย เนื่องจากการสังเกตมุ่งเน้นพฤติกรรมเด็กปฐมวัย ทำให้ครูสามารถรู้จักเด็กเป็นรายบุคคลมากกว่ารู้จักเด็กเป็นเพียงสมาชิกของกลุ่มเท่านั้น การสังเกตมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เข้าใจพฤติกรรมของเด็กแต่ละคนเพื่อประเมินพัฒนาการเด็ก การสังเกตและจดบันทึกพัฒนาการของเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบมีเหตุผลดังนี้

1. เพื่อเป็นจุดตั้งต้นของการวัดและประเมินความสามารถของเด็ก
2. เพื่อค้นหาว่าเด็กมีจุดเด่นด้านใดและต้องการจะส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ให้แข็งแกร่งยิ่งขึ้น
3. เพื่อวางแผนส่งเสริมเด็กแต่ละคนจากข้อมูลที่สังเกตได้
4. เพื่อดำเนินการตรวจสอบความก้าวหน้าของเด็กอย่างต่อเนื่อง
5. เพื่อที่จะรู้พัฒนาการของเด็กทางด้านใดด้านหนึ่ง ให้ละเอียดมากขึ้น
6. เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูล ในการแก้ปัญหา
7. เพื่อใช้เป็นข้อมูล ในการรายงานผล ให้ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องได้ทราบ
8. เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ใส่แฟ้มประวัติเด็ก สำหรับใช้ในการแนะแนวและจัดประเภทเด็ก

หลักการสังเกตพฤติกรรม

หลักการสังเกตพฤติกรรมมีดังนี้

1. ในการสังเกตต้องกำหนดจุดมุ่งหมายที่จะสังเกตไว้ให้แน่นอน อาจทำเป็นรายการพฤติกรรมที่จะสังเกตไว้ล่วงหน้าอย่างชัดเจน พร้อมกับกำหนดไว้ว่าจะบันทึกการสังเกตไว้อย่างไร
2. การสังเกตต้องศึกษาเรื่องที่จะสังเกตไว้ให้มีพื้นที่ความรู้
3. การสังเกตต้องนิยามสิ่งที่สังเกตให้แจ่มชัดว่าหมายถึงอะไร มีขอบเขตแค่ไหน
4. การสังเกตต้องกระทำอย่างมีระบบ เช่น กำหนดไว้ว่าจะสังเกตพฤติกรรมนั้นๆ ภายในเวลากี่นาทีหรือกี่วินาทีเป็นต้น
5. การสังเกตต้องให้ได้ข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อนำไปวิเคราะห์ผลได้
6. การสังเกตต้องไม่มีอคติ
7. การสังเกตผู้สังเกตต้องได้รับการฝึกฝนในเรื่องที่จะสังเกตมาเป็นอย่างดี
8. การสังเกตต้องสังเกตอย่างละเอียดถี่ถ้วน
9. การสังเกตต้องสังเกตหลายๆวัน หลายๆครั้ง หลายๆสถานการณ์มีระยะเวลายาวนานพอจนกว่าจะได้ข้อมูลที่เชื่อถือได้
10. การสังเกตต้องมีการจดบันทึกผลโดยทันทีอย่างมีระบบถูกต้อง
11. ในการสังเกตควรใช้เครื่องมืออื่นๆ ประกอบด้วย เพื่อช่วยในการบันทึกการสังเกต ซึ่งผู้สอนสามารถสร้างเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) หรือมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale). หรือทั้งสองอย่าง

รูปแบบเฉพาะการสังเกตพฤติกรรม

รูปแบบเฉพาะการสังเกตพฤติกรรมเด็ก คือ
การสังเกตพฤติกรรมของเด็ก ใช้แบบบันทึกพฤติกรรม ใช้บันทึกเหตุการณ์เฉพาะอย่างโดยบรรยาย
พฤติกรรมเด็ก

ข้อดีของการประเมินพฤติกรรม

ข้อดีการสังเกตพฤติกรรมเด็ก

1. เป็นการเก็บข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิทำให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง
2. ช่วยในการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมจากการใช้วิธีการอื่น
3. เด็กไม่จำเป็นต้องใช้ความสามารถในการอ่านเขียน
4. เด็กไม่รู้สึกว่าตนกำลังถูกสังเกตหรือบันทึกข้อมูลอยู่
5. กิจกรรมประจำวันหรือการทำกิจกรรมของเด็กไม่มีการเปลี่ยนแปลง
6. ช่วยให้ผู้ได้รับทราบข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับพฤติกรรมของเด็ก
7. เป็นวิธีการที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับ
8. เป็นการศึกษาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงๆ ได้ทันที
9. เหมาะกับการศึกษาพฤติกรรมที่ค่อนข้างลึกซึ้ง

ข้อจำกัดของการสังเกตพฤติกรรม

ข้อจำกัดการสังเกตพฤติกรรมเด็ก

1. ครูไม่สามารถบันทึกข้อมูลทั้งหมด
2. พัฒนาการของเด็กไม่หยุดนิ่งมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา
3. ไม่สามารถที่จะวัดความรู้สึกต่างๆที่เกิดขึ้นในตัวเด็กได้
4. การสังเกตพฤติกรรมเป็นไปด้วยความลำบากถ้าทำ ในขณะที่ครูกำลังปฏิสัมพันธ์กับเด็ก
5. ผู้สังเกตไม่มีความรู้และขาดการฝึกฝน ข้อมูลที่ได้อาจคลาดเคลื่อน
6. เกิดความคลาดเคลื่อนได้อันเนื่องมาจากความอคติ
7. ต้องอาศัยการจดบันทึกผลที่รวดเร็วและแม่นยำ ถ้าการจดบันทึกไม่ดีผลก็คลาดเคลื่อนได้

ตัวอย่างแบบสังเกตพฤติกรรม

[illegible][illegible][illegible]

 รายชื่อสมาชิกกลุ่ม

1. นางสาวอทิติยา	พรสัต์ย์	รหัส 571151321040
2. นายสมเกียรติ	โนแก้ว	รหัส 571151321044
3. นางสาวภัทรภรณ์	ยอดบุญยืน	รหัส 571151321055
4. นางสาวอารัญญา	บุญจันทร์	รหัส 571151321057
5. นางสาวศศิธร	ทิวงค์	รหัส 571151321058
6. นางสาวเอมอร	อ่องกาศ	รหัส 571151321060